

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obo/54/2014
Identifikačné číslo spisu:	1005899873
Dátum vydania rozhodnutia:	08.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1005899873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD., v právnej veci žalobcu N.. H. U., U Y. XX, XXX XX N., A. N., zast. JUDr. Dušan Szabó, advokát, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti žalovanému JUDr. Dušan Noskovič, Ružová dolina 7, Bratislava, správca konkurznej podstaty úpadcu Agrokombinát PD Lehnice, IČO: 00 191 54, o uznanie pravosti pohľadávky vo výške 19.288,224 Eur, rozhodujúc o oslobodení žalobcu od súdnych poplatkov, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cbsi/48/2005-405 zo dňa 11. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd SR napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Cbsi/48/2005-405 zo dňa 11. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj súd prvej inštancie) napadnutým uznesením č. k. 8Cbsi/48/2005-405 zo dňa 11. novembra 2014 žalobcovu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov zamietol.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že dňa 26.mája 2014 bola súdu doručená žiadosť žalobcu o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za dovolanie. Žalobca svoju žiadosť odôvodnil nepriaznivými majetkovým pomermi, k žiadosti doložil tlačivo pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie. Na výzvu súdu prvej inštancie doplnil svoju žiadosť o rozhodnutie o priznaní dávky v nezamestnanosti. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 8Cbsi 48/2005-384 zo dňa 14. júla 2014 následne priznal žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie.

3. Dňa 15. septembra 2014 bola súdu elektronicky doručená opätovná žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, ktorú súd prvej inštancie napadnutým odvolaním č. k. 8Cbsi/48/2005-405 zo dňa 11. novembra 2014 zamietol.

4. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobcovi bola uznesením č. k. 8Cbsi/48/2005-121 zo dňa 31.10.2007 uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 10.000,- SK

(331,93 Eur) a toto rozhodnutie Najvyšší súd SR uznesením č. k. 1Obo 160-161/2007 zo dňa 5.9.2008 potvrdil.

5. Žalobca svoju žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov odôvodnil nepriaznivými sociálnymi a ekonomickými pomermi. Súd z predloženého tlačiva zistil, že žalobca je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce sociálnych vecí a rodiny od 30.10.2013, nepoberá dôchodok a nemá žiaden ďalší zdroj príjmov. Žalobca býva v prenajatom byte, vlastní poľnohospodárske pozemky využívané „poľnohospodárskym právny subjektom vo Veľkých Kapušanoch“, iné nehnuteľnosti nevlastní. Nie je vlastníkom motorového vozidla, nemá dlhy a vyživovacie povinnosti. Z doloženého rozhodnutia Úradu práce Českej republiky - krajská pobočka v Olomouci zn.: MSU-PNP-2271/2013 zo dňa 9.12.2013 vyplýva, že žalobcovi bola priznaná podpora v nezamestnanosti.

6. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 159 OSP, § 167 ods. 2 OSP a § 138 OSP, podľa ktorého na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

7. Súd prvej inštancie vyslovil, že uznesenie krajského súdu 8Cbsi/48/2005-121 zo dňa 31.10.2007, ktorým bol žalobcovi uložený súdny poplatok za odvolanie, nadobudlo právoplatnosť 13.11.2008, pričom oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu by malo aj spätnú účinnosť. Účinok právoplatného rozhodnutia ukládajúceho povinnosť poplatok zaplatiť však podľa súdu prvej inštancie nemožno prelomiť právoplatnosťou oslobodzujúceho rozhodnutia. Ďalej vyslovil, že pokiaľ by žalobca bol oslobodený od súdnych poplatkov v celom rozsahu, nebol by povinný zaplatiť súdny poplatok spätne, čo sa však vzťahuje iba na také poplatky, ktorých zaplatenie mu nebolo uložené právoplatným rozhodnutím súdu, keďže na takéto konanie sa vzťahuje prekážka veci rozhodnutej. Na základe takejto úvahy návrh na oslobodenie zamietol.

8. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodu, že súd zamietol jeho žiadosť bez náležitého rozhodnutia a vec nesprávne právne posúdil (§ 205 ods. 1 písm. f/ OSP). Žalobca uviedol, že v jeho prípade sa nemôže jednať o prekážku veci rozhodnutej, nakoľko uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 8Cbsi/48/2005-121 zo dňa 30.10.2007 bol vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie, napadnutým uznesením však súd prvej inštancie rozhodoval o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Žiadal, aby odvolací súd s ohľadom na nezmenené majetkové pomery rozhodol tak, že prizná žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu, prípadne aby vrátil vec súdu prvej inštancie na nové konanie.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

10. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (podľa § 470 ods. 4 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania, nakoľko nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

12. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

13. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol žalobcovu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu existencie prekážky veci rozhodnutej.

14. Podľa § 138 ods. 1 OSP účinného do 30.6.2016 na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

15. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí dospel k záveru, že pokiaľ by žalobca bol oslobodený od súdnych poplatkov v celom rozsahu, nebol by povinný platiť súdny poplatok späťne (za podané odvolanie), avšak podľa súdu prvej inštancie sa to vzťahuje iba na také poplatky, ktorých zaplatenie mu nebolo uložené právoplatným rozhodnutím súdu, keďže na takéto konania sa vzťahuje prekážka veci rozhodnutej. Súd prvej inštancie uviedol, že v predmetnej veci bráni priznaniu oslobodenia od súdnych poplatkov prekážka veci rozhodnutej.

16. Právoplatnosť rozhodnutia súdu tvorí prekážku rei iudicata vtedy, ak v novom konaní ide o to isté, o čo išlo v predchádzajúcom rozhodnutí. Musí ísť o totožnosť osôb a aj o totožnosť predmetu konania (§ 159 ods. 3 OSP). Ustanovenie § 159 ods. 3 zakazuje vec prejednať znovu, pokiaľ sa rozhodlo o rovnakej veci. Za rovnakú vec nie je možné považovať, pokiaľ chýba aj len jeden znak totožnosti.

17. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru týkajúcemu sa vyhodnotenia existencie prekážky veci rozhodnutej, avšak čo do vecnej stránky rozhodol správne. Odvolací súd tak jeho rozhodnutie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil z dôvodu, že žiadosti účastníka na oslobodenie od súdnych poplatkov už bolo v celom rozsahu vyhovieť uznesením č.k. 8Cbsi/48/2005-384 zo dňa 14. júla 2014, kedy bol od platenia súdnych poplatkov za podané dovolanie oslobodený a opätovne podaný návrh na oslobodenie už nie je opodstatnený, keďže žiadna ďalšia povinnosť vo vzťahu k plateniu súdnych poplatkov už žalobcovi nevznikla.

18. V súvislosti s odvolacou námietkou týkajúcou sa účinkov oslobodenia od platenia súdnych poplatkov odvolací súd uvádza, že je nesprávna domnienka žalobcu súvisiaca s tvrdenou spätnou účinnosťou prípadného oslobodenia od platenia súdnych poplatkov v spojení s už právoplatným a vykonateľným rozhodnutím vo veci uloženej povinnosti platiť poplatok za odvolanie. Právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým strane sporu táto povinnosť bola uložená, je už exekučným titulom, pričom v súčasnosti už prebieha výkon rozhodnutia. Spätný účinok prípadného oslobodenia od súdnych poplatkov sa na už existujúce exekučné tituly nevzťahuje.

19. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov odvolaním napadnuté uznesenie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné dovolanie (§ 420 CSP a contrario).